

Proloog

Het doet vast pijn wanneer hij mama's polsen zo hard vastgrijpt en haar in de richting van het wandkleed sleurt, maar mama geeft geen kik. Ze probeert haar pijn voor hem te verbergen, maar ze kijkt om naar mij, en laat me in haar gezicht alles zien wat ze voelt. Als vader weet dat ze pijn heeft en mij die toont, zal hij mama's pijn wegnemen en ergens anders door vervangen.

Hij zal tegen mama zeggen: 'Niets aan de hand, liefje. Het doet geen pijn, je bent niet bang', en op mama's gezicht zal ik twijfel zien, het begin van haar verwarring. Hij zal zeggen: 'Kijk naar ons prachtige kind. Kijk naar deze prachtige kamer. Kijk hoe gelukkig we zijn. Er is niets aan de hand. Kom met me mee, schat.' Mama zal naar hem terugstaren, verward, en dan naar mij kijken, haar prachtige kind in deze prachtige kamer, en haar ogen zullen rustig en leeg worden, en dan zal ze glimlachen om hoe gelukkig we zijn. Ik zal ook glimlachen, omdat mijn geest niet sterker is dan die van mama. Ik zal zeggen: 'Veel plezier! Kom snel terug!' En dan zal vader de sleutels tevoorschijn halen waarmee de deur achter het wandkleed opengaat, en mama zal erdoorheen glippen. Thiel, lang en slank, die verwilderd midden in de kamer staat, zal haar achternalopen, en vader zal als laatste de deur door gaan.

Wanneer de deur achter hen in het slot klikt, zal ik blijven staan en me proberen te herinneren waarmee ik bezig was voordat dit alles gebeurde. Voordat Thiel, vaders meest vooraanstaande raadsman, mama's vertrekken binnenkwam, op zoek naar vader. Voordat Thiel, met zijn armen zo gespannen langs zijn lichaam dat ze trilden, vader iets probeerde te vertellen wat

vader kwaad maakte, zodat vader van tafel opstond, waarbij al zijn papieren in de war raakten en zijn pen op de grond viel, en zei: 'Thiel, je bent een dwaas die geen zinnige beslissingen kan nemen. Kom mee. Ik zal je laten zien wat er gebeurt wanneer je voor jezelf probeert te denken.' En toen was hij naar de sofa gelopen en had mama's pols zo snel vastgegrepen dat mama naar adem hapte en haar borduurwerk liet vallen, maar geen kik gaf.

'Kom snel terug!' zei ik vrolijk terwijl de geheime deur zich achter hen sloot.

Ik blijf achter en staar in de bedroefde ogen van het blauwe paard op het wandkleed. Sneeuwvlagen teisteren de ramen. Ik probeer me te herinneren wat ik aan het doen was voordat iedereen wegging.

Wat was er zojuist gebeurd? Waarom kan ik me niet herinneren wat er zojuist is gebeurd? Waarom voel ik me zo...

Getallen.

Mama zegt dat ik moet gaan rekenen wanneer ik in de war ben of me iets niet kan herinneren, want getallen geven houvast. Ze heeft sommen voor me opgeschreven, zodat ik die op zulke momenten bij de hand heb. Ze liggen hier naast de papieren die vader in zijn vreemde, zwierige handschrift heeft geschreven.

1058 gedeeld door 46.

Ik zou het binnen twee tellen op papier kunnen uitrekenen, maar mama zegt altijd dat ik het uit mijn hoofd moet doen. 'Maak je hoofd leeg, zodat alleen de getallen er nog zijn,' zegt ze. 'Doe alsof je alleen met de getallen in een lege kamer bent.' Ze heeft me foefjes geleerd. 46 is bijvoorbeeld bijna 50, en 1058 is iets meer dan 1000. 1000 gedeeld door 50 is precies 20. Daar begin ik mee, en reken dan de rest uit. Even later heb ik het uitgerekend: 1058 gedeeld door 46 is 23.

Ik doe er nog eentje. 2850 gedeeld door 75 is 38. Nog eentje. 1600 gedeeld door 32 is 50.

O, wat een mooie getallen heeft mama gekozen. Ze roepen herinneringen op en vormen een verhaal, want vijftig is papa's leeftijd, en tweeëndertig die van mama. Ze zijn veertien jaar getrouwd en ik ben negenenhalf. Mama was een Lienid-prinses. Vader bezocht het eilandkoninkrijk Lienid en koos haar toen ze nog maar achttien jaar oud was. Hij bracht haar hierheen en ze is nooit meer terug naar huis gegaan. Ze mist haar thuis, haar vader, haar broers en zussen, haar broer Ror, de koning. Ze heeft het er weleens over om mij daarheen te sturen, waar ik veilig zal zijn, en dan leg ik een hand op haar mond en grijp met de andere haar sjaal vast, en dan trek ik me dicht tegen haar aan omdat ik haar niet wil verlaten.

Ben ik hier niet veilig?

De getallen en het verhaal verjagen de mist in mijn hoofd, en ik heb het gevoel alsof ik val. Haal adem.

Vader is de koning van Monsea. Niemand weet of hij de twee verschillend gekleurde ogen van een Begaafde heeft; niemand vraagt het zich af, want onder zijn ooglapje zit een vreselijke Gave verscholen: wanneer hij praat, vertroebelt hij de geest van mensen, zodat ze alles geloven wat hij zegt. Meestal liegt hij. Daarom zijn de getallen nu duidelijk, maar zijn andere dingen in mijn hoofd vertroebeld. Vader heeft gewoon gelogen.

Nu begrijp ik waarom ik alleen in dit vertrek ben. Vader heeft mama en Thiel mee naar beneden genomen, naar zijn eigen vertrekken, en doet Thiel iets vreselijks aan, zodat Thiel zal leren gehoorzaam te zijn en niet meer naar vader toe zal komen met berichten die vader boos maken. Wat dat vreselijke is, dat weet ik niet. Vader laat me nooit zien wat hij doet, en mama herinnert zich nooit genoeg om het me te vertellen. Ze heeft het me verboden om ooit te proberen vader naar beneden te volgen. Ze zegt dat wanneer ik erover denk om vader naar beneden te volgen, ik dat uit mijn hoofd moet zetten en meer sommen moet maken. Ze zegt dat ze me naar Lienid zal sturen als ik ongehoorzaam ben.

Ik probeer het. Echt waar. Maar ik kan me niet afsluiten met

de getallen in een lege kamer, en plotseling ben ik aan het schreeuwen.

Het volgende wat ik weet is dat ik vaders papieren in het vuur aan het gooien ben. Ik ren weer naar de tafel en loop met mijn armen vol papier terug, half over het kleed struikelend, en gooi alles in het vuur, schreeuwend terwijl ik toekijk hoe vaders vreemde, prachtige geschriften verdwijnen. Ik schreeuw ze de vergetelheid in. Ik struikel over mama's borduurwerk, haar lapjes stof met de vrolijke rijtjes geborduurde sterren, manen, kastelen; met vrolijke, kleurrijke bloemen, sleutels en kaarsen. Ik haat dat borduurwerk. Het is een leugen van geluk, maar vader doet haar geloven dat het waar is. Ik draag het naar het vuur.

Wanneer vader door de geheime deur stormt, sta ik nog steeds de longen uit mijn lijf te schreeuwen, en is de lucht vervuld van de stinkende, verstikkende rook van zijde. Een stuk van het tapijt staat in brand. Vader trapt het uit. Hij grijpt me bij mijn schouders en schudt me zo hard door elkaar dat ik op mijn tong bijt. 'Bitterblauw,' zegt hij. Hij klinkt zowaar bang. 'Ben je gek geworden? Je had wel kunnen stikken in die rook!'

'Ik haat u!' gil ik, en ik spuug bloed in zijn gezicht. Dan doet hij iets heel vreemds: zijn onbedekte oog licht op en hij begint te lachen.

'Je haat me niet,' zegt hij. 'Je houdt van me, en ik hou van jou.'

'Ik haat u,' zeg ik, maar ik ben er opeens niet meer zo zeker van. Ik ben in de war. Zijn armen glijden om me heen voor een omhelzing.

'Je houdt van me,' zegt hij. 'Je bent mijn prachtige, sterke schat, en op een dag zal je koningin zijn. Zou je geen koningin willen zijn?'

Ik sla mijn armen om vader heen, die voor me geknield zit in de rokerige kamer, zo groot, zo troostend. Vader is warm, en het is fijn om hem te omhelzen, hoewel zijn hemd vreemd ruikt, als iets zoets dat is gaan rotten. 'De koningin van heel Monsea?'

vraag ik verwonderd. De woorden voelen gezwollen aan in mijn mond. Mijn tong doet pijn. Ik kan me niet herinneren hoe dat komt.

‘Op een dag zal je koningin zijn,’ zegt vader. ‘Ik zal je alles leren wat belangrijk is, want we moeten je voorbereiden. Je zal hard moeten werken, meisje van me. Je bezit niet alle pluspunten die ik bezit. Maar ik zal je kneden, goed?’

‘Ja, vader.’

‘En je mag nooit meer ongehoorzaam zijn. De volgende keer dat je mijn papieren vernietigt, hak ik een van je moeders vingers af.’

Daar raak ik van in de war. ‘Wat? Vader! Dat mag u niet doen!’

‘En de keer daarna,’ zegt vader, ‘geef ik jou het mes en dan hak jij een van haar vingers af.’

Ik val weer. Ik ben alleen in de lucht met de woorden die vader zojuist heeft uitgesproken. Het besef keert als een donderslag terug. ‘Nee,’ zeg ik stellig. ‘Daar kan u me niet toe dwingen.’

‘Ik denk dat je weet dat ik dat wel kan,’ zegt hij terwijl hij me met zijn handen boven mijn ellebogen geklemd naar zich toe trekt. ‘Je bent mijn wilskrachtige meisje, en ik denk dat je heel goed weet wat ik kan doen. Zullen we elkaar iets beloven, liefje? Zullen we beloven dat we van nu af aan eerlijk tegen elkaar zijn? Ik zal je tot de stralendste koningin ooit maken.’

‘U kan me niet dwingen mama pijn te doen,’ zeg ik.

Vader heft een hand en slaat me in mijn gezicht. Ik zie sterretjes en hap naar adem, en zou zijn gevallen als hij me niet omhoog had gehouden. ‘Ik kan iedereen overal toe dwingen,’ zegt hij doodkalm.

‘U kan me niet dwingen mama pijn te doen,’ gil ik terwijl mijn met tranen en snot besmeurde gezicht gloeit. ‘Op een dag zal ik groot genoeg zijn om u te doden.’

Vader lacht weer. ‘Liefje,’ zegt hij terwijl hij me ruw weer in zijn armen trekt. ‘Kijk toch eens hoe volmaakt je bent. Je zal mijn meesterwerk zijn.’

Wanneer mama en Thiel door de verborgen deur komen,

staat vader tegen me te mompelen, en heb ik mijn wang tegen zijn schouder gelegd, veilig in zijn armen, en ik vraag me af waarom de kamer naar rook ruikt en mijn neus zo'n pijn doet. 'Bitterblauw?' zegt mama. Ze klinkt angstig. Ik til mijn hoofd naar haar op. Haar ogen gaan breed open. Ze loopt naar me toe en trekt me bij vader vandaan. 'Wat heb je gedaan?' sist ze tegen vader. 'Je hebt haar geslagen. Ik vermoord je.'

'Doe niet zo gek, schat,' zegt vader terwijl hij dreigend boven ons uittorent. Mama en ik zijn zo klein, zo klein samen, en ik ben in de war omdat mama boos op vader is. Vader zegt tegen mama: 'Ik heb haar niet geslagen. Dat heb jij gedaan.'

'Ik weet dat dat niet waar is,' zegt mama.

'Ik probeerde je tegen te houden,' zegt vader, 'maar dat lukte niet, en toen sloeg je haar.'

'Daar zal je me nooit van kunnen overtuigen,' zegt mama op heldere toon. Haar stem klinkt prachtig in haar borst, waar ik mijn oor tegenaan gedrukt heb.

'Interessant,' zegt vader. Hij neemt ons een poosje aandachtig op, met zijn hoofd schuin, en zegt dan tegen mama: 'Ze heeft een mooie leeftijd. Het wordt tijd dat zij en ik elkaar wat beter leren kennen. Van nu af aan zal ik Bitterblauw privéles geven.'

Mama draait haar lichaam, zodat ze tussen mij en vader in staat. Haar armen liggen als ijzeren tralies om me heen. 'Dat doe je niet,' zegt ze tegen vader. 'Ga weg. Verdwij uit deze kamer.'

'Dit is zeldzaam fascinerend,' zegt vader. 'En als ik je nu eens vertel dat Thiel haar heeft geslagen?'

'Jij hebt haar geslagen,' zegt mama, 'en nu ga je weg.'

'Prachtig!' zegt vader. Hij loopt naar mama toe. Zijn vuist komt uit het niets en raakt haar vol in het gezicht. Mama valt op de grond, en ik val ook, maar deze keer echt, samen met mama. 'Neem de tijd om op te ruimen als je wilt,' stelt vader voor terwijl hij boven ons staat en ons een por geeft met zijn teen. 'Ik moet ergens over nadenken. We zetten dit gesprek later voort.'

Vader is verdwenen. Thiel zit geknield over ons heen gebogen.

Bloederige tranen druppelen op ons uit verse snijwonden die hij zo te zien op beide wangen heeft. 'Ashen,' zegt hij. 'Ashen, het spijt me. Prinses Bitterblauw, vergeef me.'

'Jij hebt haar niet geslagen, Thiel,' zegt mijn moeder met dichtgeknepen keel terwijl ze zichzelf overeind duwt, mij op haar schoot trekt, me begint te wiegen en liefdevolle woordjes tegen me fluistert. Ik klem me huilend aan haar vast. Overal zit bloed. 'Help haar, Thiel, alsjeblieft?' zegt mama.

Thiels stevige, tedere handen raken mijn gezicht, mijn wangen, mijn kaak aan; zijn tranende ogen onderzoeken mijn gezicht. 'Er is niets gebroken,' zegt hij. 'Laat me nu naar jou kijken, Ashen. O, ik smeed je het me te vergeven.'

We zitten met z'n drietjes bij elkaar op de grond, samen, huilend. De woorden die mama tegen me mompelt zijn alles. Wanneer mama weer tegen Thiel praat, klinkt haar stem dodelijk vermoeid. 'Je hebt niets verkeerd gedaan, Thiel, en je hebt haar niet geslagen. Leck heeft dit allemaal gedaan. Bitterblauw?' zegt mama tegen mij. 'Is je geest helder?'

'Ja, mama,' fluister ik. 'Vader heeft me geslagen, en hij heeft u geslagen. Hij wil me tot een volmaakte koningin kneden.'

'Je moet sterk zijn, Bitterblauw,' zegt mama. 'Want het wordt alleen nog maar erger.'

Deel 1

Verhalen en leugens
(bijna negen jaar later, augustus)

Het was nooit koningin Bitterblauws intentie geweest om zoveel mensen zoveel leugens te vertellen.

Het begon allemaal met de zaak in het Hooggerechtshof over de gek en de watermeloenen. De man in kwestie, Ivan genaamd, woonde aan de rivier de Daal in het oosten van de stad, in de buurt van de handelaarsdokken. Aan één kant van zijn huis woonde iemand die grafstenen maakte en graveerde; aan de andere kant lag een moestuin met watermeloenen van een buurman. Ivan had het op een of andere manier klaargespeeld om elke watermeloen in de moestuin te vervangen door een grafsteen, en elke grafsteen op het perceel van de graveur door een watermeloen. Vervolgens had hij raadselachtige briefjes onder de deur van beide burens door geschoven met de bedoeling ieder van hen op jacht te laten gaan naar hun verdwenen bezittingen, wat niet alleen onnodig, maar tevens zinloos was, aangezien de watermeloenenteler niet kon lezen en de graveur haar grafstenen vanaf haar voordeur duidelijk in de moestuin twee percelen verderop kon zien staan. Beiden hadden onmiddellijk geraden wie de boosdoener was, want dergelijke fratsen waren niet ongebruikelijk voor Ivan. Nog geen maand geleden had Ivan de koe van een andere buurman gestolen, en die op het dak gezet van de kaarsenwinkel van weer een andere buurman, waar ze klaaglijk had staan loeien totdat iemand het dak op was geklommen om haar te melken, en waar ze noodgedwongen een paar dagen had moeten verblijven, als meest verheven en waarschijnlijk meest opzienbarende koe in het

koninkrijk, terwijl de weinige bureu in de straat die wel konden lezen zich door Ivans raadselachtige aanwijzingen heen worstelden om een katrollenmechaniek te bouwen om haar naar beneden te halen. Ivan was ingenieur van beroep.

In feite was het Ivan geweest die onder Lecks bewind de drie stadsbruggen had ontworpen.

Bitterblauw, die aan de hoge tafel van het Hooggerechtshof zat, was licht ontstemd over haar raads mannen, wier taak het was te bepalen welke rechtszaken de tijd van de koningin waard waren. Ze had het idee dat ze dit voortdurend deden: haar laten beslissen over de meest onbenullige zaken in het koninkrijk, om haar in allerijl terug te sturen naar haar kantoor zodra er iets interessants opdook. 'Dit lijkt me een nogal voor de hand liggend geval van overlast, nietwaar?' zei ze tegen de vier mannen links van haar en de vier mannen rechts van haar, de acht rechters die haar ondersteunden wanneer ze aan deze tafel zat en die de zaken zelf afhandelden wanneer zij afwezig was. 'In dat geval laat ik dit verder aan jullie over.'

'Botten,' zei rechter Quall aan haar rechterhand.

'Wat?'

Rechter Quall wierp Bitterblauw een dreigende blik toe, en richtte diezelfde blik toen op beide partijen vóór hen die op een uitspraak wachtten. 'Iedereen die tijdens deze rechtszaak over botten begint, krijgt een boete,' zei hij streng. 'Ik wil het woord niet één keer horen. Begrepen?'

'Heer Quall,' zei Bitterblauw terwijl ze hem met samengeknepen ogen aanstaarde. 'Waar hebt u het in vredesnaam over?'

'In een eerdere echtscheidingszaak, uwe majesteit,' zei Quall, 'bleef de beklagde eindeloos over botten mompelen, alsof hij zijn verstand had verloren, en dat wil ik niet nog een keer meemaken! Het was vreselijk!'

'Maar u behandelt regelmatig moordzaken. U zal er toch wel aan gewend zijn dat er over botten wordt gesproken.'

'Dit is een zaak over watermeloenen! Watermeloenen zijn ongewervelde schepsels!' riep Quall uit.

‘Dat is waar,’ zei Bitterblauw terwijl ze over haar gezicht wreef om haar ongelovige blik weg te vegen. ‘Er wordt niet gepraat over..’

Quall veerde op.

Botten, maakte Bitterblauw haar zin in gedachten af. *Iedereen is gek geworden.* ‘In aanvulling op de uitspraak van mijn ambtgenoten,’ zei ze terwijl ze opstond om te vertrekken, ‘zullen de bewoners in Ivans straat die niet kunnen lezen dat leren op kosten van het hof. Is dat begrepen?’

Haar woorden werden met zo’n doodse stilte beantwoord dat ze ervan schrok; haar rechters keken haar geschokt aan. Ze ging na wat ze had gezegd: de mensen moeten leren lezen. Daar was toch niets vreemds aan?

‘Het is uw goed recht om zo’n besluit te nemen,’ zei Quall. ‘Uwe majesteit.’ In elke lettergreep klonk door dat hij in de volste overtuiging was dat ze iets belachelijks had gedaan. En waarom deed hij zo neerbuigend? Ze wist heel zeker dat het haar goed recht was, net zoals het haar goed recht was om iedere rechter in dit gerechtshof naar believen te ontslaan. Ook de watermeloenteler staarde haar met een blik van opperste verwarring aan. Er kroop een blos langs Bitterblauws hals omhoog toen ze de geamuseerdheid zag op de gezichten van degenen die achter hem stonden.

Typisch iets voor dit hof, waar ieder ander zich als een dwaas kan gedragen, om mij, wanneer ik een uiterst redelijk voorstel doe, het gevoel te geven dat ik gek ben geworden.

‘Zorg ervoor dat het gebeurt,’ zei ze tegen Quall, waarna ze zich omdraaide en wegvlochtte. Toen ze de uitgang achter het podium door liep, rechtte ze haar rug en trok haar schouders naar achteren, ook al voelde ze zich heel anders.

De ramen in haar ronde kantoor in de toren stonden open. Buiten begon het te schemeren, en haar raads mannen waren niet blij.

‘Onze middelen zijn beperkt, majesteit,’ zei Thiel, met zijn staalkleurige ogen en haar, die als een ijsberg voor haar schrijf-

tafel stond. 'Een dergelijk besluit is moeilijk terug te draaien zodra het eenmaal bekend is gemaakt.'

'Maar Thiel, waarom zouden we het willen terugdraaien? Zou het ons niet moeten verontrusten dat er een straat in de oostelijke stad is waar mensen niet kunnen lezen?'

'Er zal altijd wel iemand ergens in de stad zijn die niet kan lezen, majesteit. Het is nauwelijks een zaak die de rechtstreekse tussenkomst van de kroon behoeft. U hebt nu een precedent geschapen dat doet doorschemeren dat het hof van de koningin genegen is om iedere burger te onderwijzen die naar ons toe komt en beweert ongeletterd te zijn!'

'Mijn onderdanen zóúden ook naar ons toe moeten kunnen komen. Het is mijn vaders schuld dat onderwijs hun vijfendertig jaar lang is onthouden. Hun ongeletterdheid is de verantwoordelijkheid van de kroon!'

'Maar we hebben de tijd noch de middelen om dat individueel aan te pakken, majesteit. U bent geen leerkracht; u bent de koningin van Monsea. Wat de mensen nu nodig hebben, is dat u zich daarnaar gedraagt, zodat ze het gevoel krijgen dat ze in goede handen zijn.'

'Bovendien,' onderbrak haar raadsman Runnemoet hem vanuit een van de erkers, 'kan bijna iedereen lezen. En is het al bij u opgekomen, majesteit, dat degenen die het niet kunnen dat misschien ook niet willen? De bewoners in Ivans straat hebben het druk met hun werk en de zorg voor hun gezin. Wanneer hebben ze tijd voor lessen?'

'Hoe zou ik dat moeten weten?' riep Bitterblauw uit. 'Wat weet ik over de mensen en hun werk?'

Soms voelde ze zich verloren achter deze werktafel in het midden van het vertrek; deze werktafel die zo groot was, terwijl zij zich zo klein voelde. Ze hoorde elk woord dat zo tactvol niet werd uitgesproken: dat ze zichzelf voor schut had gezet; dat ze had bewezen dat de koningin te jong en te naïef was voor haar positie. Het had op dat moment zo'n daadkrachtig besluit geleken. Was haar intuïtie dan zó slecht?

‘Het is al goed, Bitterblauw,’ zei Thiel, nu iets minder streng. ‘We zullen het onderwerp verder laten rusten.’

Er lag iets vriendelijks in het gebruik van haar naam in plaats van haar titel. De ijsberg die zijn bereidheid toonde om zich terug te trekken. Bitterblauw keek in de ogen van haar eerste raadsman en zag dat hij bezorgd was, bang dat hij te fel tegen haar was uitgevallen. ‘Ik zal geen besluiten meer nemen zonder eerst met jou te overleggen,’ zei ze zacht.

‘Kijk,’ zei Thiel opgelucht. ‘Dat is een wijs besluit. Wijsheid is koninklijk, majesteit.’

Minstens een uur lang hield Thiel haar gevangen achter torenhoge stapels papieren. Runnemoet daarentegen liep rondjes langs de ramen, waarbij hij hardop zijn bewondering uitte voor het roze licht, op en neer wippend op zijn tenen, en haar afleidde met verhaaltjes over volmaakt gelukkige ongeletterde mensen. Uiteindelijk vertrok hij gelukkig naar een of andere avondvergadering met een aantal stadsheren. Runnemoet was een man met een aangenaam voorkomen, en ze had hem hard nodig als raadsman. Hij was het meest bedreven in het afwimpelen van ministers en heren die Bitterblauw de oren van het hoofd wilden kletsen met verzoeken, klachten en eerbetuigingen. Maar dat kwam doordat hij zelf wist hoe hij met woorden moest doordrammen. Zijn jongere broer, Rood, was ook een van Bitterblauws raadsmannen. De twee broers, Thiel, en Darby, haar secretaris en vierde raadsman, waren allemaal een jaar of zestig, hoewel dat Runnemoet niet aan te zien was. De anderen wel. Ze waren alle vier raadsmannen van Leck geweest. ‘Ontbraken er vandaag niet wat mensen?’ vroeg Bitterblauw aan Thiel. ‘Ik kan me niet herinneren Rood te hebben gezien.’

‘Rood heeft vandaag een rustdag,’ zei Thiel. ‘En Darby is onwel.’

‘Aha.’ Bitterblauw begreep de achterliggende boodschap. Rood had weer eens een van zijn inzinkingen, en Darby was dronken. Ze liet haar voorhoofd even op haar werktafel rusten, bang dat ze anders zou gaan lachen. Wat zou haar oom, die ko-

ning van Lienid was, denken over de staat van haar raadsman-
nen? Koning Ror had deze mannen aangewezen om haar bij te
staan, gekozen om hun bewezen ervaring, als de mannen die
het meest verstand hadden van wat het koninkrijk nodig had
om te herstellen. Zou hun gedrag van vandaag hem verrassen?
Of waren Rors eigen raadsmannen net zo kleurrijk? Misschien
ging het er in alle zeven koninkrijken wel hetzelfde aan toe.

En misschien deed het er ook niet toe. Wat productiviteit be-
trof had ze niets over haar raadsmannen te klagen, behalve
misschien dat ze té productief waren. Het papier dat zich elke
dag, elk uur, op haar werktafel opstapelde, was daarvan het be-
wijs: belastingvorderingen, gerechtelijke vonnissen, wetten die
moesten worden aangenomen, aanvragen voor stadshandves-
ten die moesten worden behandeld; papieren, papieren, totdat
haar vingers naar papier roken, haar ogen traanden van het
turen naar papier, en haar hoofd soms bonsde.

‘Watermeloenen,’ zei Bitterblauw tegen het tafelblad.

‘Majesteit?’ zei Thiel.

Bitterblauw streek over de zware vlechten die als een krans
om haar hoofd lagen en ging toen rechtop zitten. ‘Ik heb nooit
geweten dat er moestuinen met watermeloenen in de stad zijn,
Thiel. Mag ik er op mijn volgende jaarlijkse rondreis eentje
zien?’

‘We zijn van plan uw volgende rondreis te laten samenvallen
met het bezoek van uw oom de komende winter, majesteit. Ik
ben geen kenner op het gebied van watermeloenen, maar ik
geloof niet dat ze in januari bijzonder indrukwekkend zijn.’

‘Zou ik nu geen rondreis kunnen maken?’

‘Majesteit, het is half augustus. Wanneer zouden we tijd moe-
ten vinden om zoiets in augustus te doen?’

De hemel om de hele toren heen had de kleur van het
vruchtvlies van watermeloenen. De grote klok aan de muur
tikte de avond weg, en boven haar, achter de glazen koepel, ver-
duisterde de lucht zich tot paars. Er scheen één ster. ‘O, Thiel,’
verzuchtte Bitterblauw. ‘Ga alsjeblieft weg.’

‘Straks, majesteit,’ zei Thiel. ‘Maar eerst wil ik het over uw huwelijk hebben.’

‘Nee.’

‘U bent achttien, majesteit, en u hebt geen erfgenaam. Een aantal van de zes koningen heeft ongehuwde zonen, onder wie twee van uw eigen neven...’

‘Thiel, als je weer een lijst met prinsen gaat opsommen, dan gooi ik mijn inktpot naar je hoofd. Als je de namen van mijn neven zelfs maar durft te fluisteren...’

‘Majesteit,’ onderbrak Thiel haar, totaal niet van zijn stuk gebracht, ‘hoe onwillig ik ook ben om u ook maar enigszins van streek te brengen, dit is een realiteit die u onder ogen moet zien. U hebt een uitstekende verstandhouding ontwikkeld met uw neef Skye tijdens zijn ambassadoriale bezoeken. Wanneer koning Ror deze winter komt, zal Skye hem waarschijnlijk vergezellen. Dit gesprek moet tussen nu en dan worden gevoerd.’

‘Dat gaat niet gebeuren,’ zei Bitterblauw terwijl ze haar vingers stijf om haar pen klemde. ‘Er valt niets te bespreken.’

‘Dat gaat wel gebeuren,’ zei Thiel vastberaden.

Als ze heel goed keek, kon Bitterblauw de lijntjes van genezen littekens op Thiels jukbeenderen zien. ‘Er is iets wat ik met jou wil bespreken,’ zei ze. ‘Kan je je die keer nog herinneren dat je mijn moeders kamer binnenliep en iets tegen mijn vader zei wat hem kwaad maakte, waarna hij jullie door de geheime deur mee naar beneden nam? Wat heeft hij daar beneden met je gedaan?’

Het was alsof ze een kaars had uitgeblazen. Hij stond voor haar, lang, mager en verward. Toen vervaagde zelfs de verwar- ring en doofde het licht in zijn ogen. Hij streek de onberispe- lijke voorkant van zijn hemd glad en staaarde ernaar terwijl hij eraan trok, alsof netheid op dit moment onbeschrijflijk belang- rijk was. Toen boog hij zwijgend. Hij draaide zich om en liep de kamer uit.

Eenmaal alleen bladerde Bitterblauw door papieren, ondertekende dingen, nieste door het opdwarrelende stof, en probeerde zichzelf – tevergeefs – het lichte gevoel van schaamte uit haar hoofd te praten. Ze had het met opzet gedaan. Ze had dondersgoed geweten dat hij haar vraag niet zou kunnen verdragen. In feite deinsden alle mannen die voor haar werkten, van haar raads mannen tot haar ministers en griffiers tot haar persoonlijke lijfwachten – kortom, alle mannen die onder Leck hadden gediend – terug voor rechtstreekse herinneringen aan de tijd van Lecks heerschappij. Het was het wapen dat ze altijd gebruikte wanneer een van hen het bloed onder haar nagels vandaan haalde, want het was het enige doeltreffende wapen dat ze had. Ze vermoedde dat er voorlopig niet meer over een huwelijk zou worden gesproken.

Haar raads mannen bezaten een doortastendheid waar ze soms niet tegenop kon. Daarom beangstigde dat gesprek over een huwelijk haar zo. Dingen die als een gewoon gesprek tussen hen begonnen, leken zich te ontwikkelen tot harde wetten, zomaar opeens, voordat ze de kans had gehad alles goed te begrijpen of zich een mening te vormen. Dat was gebeurd met de wet die generaal pardon garandeerde voor alle misdaden die tijdens Lecks bewind waren begaan. Het was gebeurd met de stads handvesten die steden in staat stelden zich te bevrijden van de heerschappij van hun heren en zichzelf te besturen. Het was gebeurd met het voorstel – niet meer dan een voorstel! – om Lecks oude woonvertrekken te laten verzegelen, zijn dierenkooien in de achtertuin te slopen en zijn bezittingen te verbranden.

En het was niet zo dat ze noodzakelijkerwijs tégen al die maatregelen was, of haar toestemming betreurde wanneer ze eenmaal voldoende tijd en rust had gehad om te bevatten dát ze toestemming had gegeven. Het ging erom dat ze niet wist wat ze dacht, dat ze meer tijd nodig had dan ze haar gaven, dat ze niet zo snel van geest was als zij, en het frustreerde haar om achteraf te moeten beseffen dat ze zichzelf weer ergens toe had laten dwingen. ‘Dat is precies de bedoeling, majesteit,’ had-

den ze tegen haar gezegd, 'een doelbewuste filosofie van vooruitstrevend denken. U zou het moeten aanmoedigen.'

'Maar..'

'Majesteit,' had Thiel niet onvriendelijk gezegd, 'we proberen de mensen onder Lecks juk vandaan te krijgen en hen vooruit te helpen, begrijpt u? Anders zullen mensen in hun eigen schokkende verhalen gaan zwelgen. Hebt u het er met uw oom over gehad?'

Ja, dat had ze gedaan. Bitterblauws oom had na Lecks dood de helft van de wereld doorkruist voor zijn nicht. Koning Ror had Monsea's nieuwe statuten opgesteld, de ministeries en hoven gevormd, de bestuurders gekozen, en het koninkrijk vervolgens in de tien jaar oude handen van Bitterblauw gegeven. Hij had ervoor gezorgd dat Lecks lichaam werd verbrand, en hij had gerouwd om de moord op zijn zus, Bitterblauws moeder, die er niet meer was. Ror had orde geschapen in de chaos in Monsea. 'Leck zit nog te veel in het hoofd van veel mensen verankerd,' had hij tegen haar gezegd. 'Zijne hoogwaardigheid is een ziekte met een lange nasleep, een nachtmerrie die je de mensen moet helpen vergeten.'

Maar hoe was het mogelijk om te vergeten? Kon ze haar eigen vader vergeten? Kon ze vergeten dat hij haar moeder had vermoord? Hoe kon ze de verkrachting van haar eigen geest vergeten?

Bitterblauw legde haar pen neer en liep langzaam naar een op het oosten gericht raam. Ze steunde met een hand tegen het kozijn en liet haar voorhoofd tegen het glas rusten. Ze sloot haar ogen totdat het gevoel te vallen verdween. Aan de voet van haar toren vormde de rivier de Daal de noordelijke grens van de stad. Ze deed haar ogen open en volgde de zuidelijke oever van de rivier naar het oosten, langs de drie bruggen, voorbij waar ze vermoedde dat de zilverdokken, de houtdokken, de vissersdokken en de handelaarsdokken waren. 'En moestuinen met watermeloenen,' verzuchtte ze. Natuurlijk was het te ver en te donker om dat soort dingen te kunnen zien.

De Daal, die langs de noordelijke muren van het kasteel stroomde, was hier traag en breed als een baai. De drassige grond op de tegenoverliggende oever was onontgonnen en werd nauwelijks betreden, behalve door diegenen die in het uiterste noorden van Monsea woonden. Toch had haar vader, om een of andere onverklaarbare reden, drie bruggen gebouwd, stuk voor stuk hoger en indrukwekkender dan een brug zou hoeven te zijn. De Gevleugelde Brug, die het dichtstbij lag, was opgetrokken uit wit-en-blauw marmer, als wolken. Op de Monsterbrug, de hoogste, bevond zich een voetpad dat zo hoog oprees als de hoogste arcade. De Winterbrug, uit spiegels vervaardigd, was overdag griezelig moeilijk van de lucht te onderscheiden, en fonkelde 's avonds door het licht van de sterren, het water en de stad. De bruggen waren nu parse en karmozijnrode vormen tegen de zonsondergang, onwerkelijk en bijna dierlijk. Reusachtige, ranke schepsels die zich over glinsterend water uitstrekten naar nutteloos land in het noorden.

Het gevoel te vallen overspoelde haar weer. Haar vader had haar een verhaal verteld over een andere glinsterende stad, ook met bruggen en een rivier – een snelstromende rivier waarvan het water over een klif dook, door de lucht viel en in de zee vereronder stortte. Bitterblauw had opgetogen gelachen toen ze over die vliegende rivier hoorde. Ze was toen vijf of zes geweest. Ze had op zijn schoot gezeten.

Leck, die dieren martelde. Leck, die kleine meisjes en honderden andere mensen liet verdwijnen. Leck, die door mij geobsedeerd raakte en me over de hele wereld heeft nagejaagd.

Waarom kwel ik mezelf door naar deze ramen te lopen, terwijl ik weet dat ik te duizelig zal zijn om ook maar ergens scherp naar te kunnen kijken? Wat probeer ik eigenlijk te zien?

Ze betrad de hal van haar woonvertrekken en sloeg rechts af naar haar zitkamer, waar Helda op de bank zat te breien. Het dienstmeisje Vos was de ramen aan het lappen.

Helda, Bitterblauws huishoudster, dienstmaagd en spionnen-

meester, stak een hand in haar zak en overhandigde Bitterblauw twee brieven. 'Alstublieft, majesteit. Ik luid de bel straks voor het avondeten,' zei ze terwijl ze zichzelf omhooghees, haar witte haar gladstreek en het vertrek verliet.

'O!' Bitterblauws wangen liepen rood aan van plezier. 'Twéé brieven.' Ze verbrak de eenvoudige verzegelingen en gluurde naar binnen. Beide brieven waren geschreven in handschriften die ze onmiddellijk herkende: het slordige gekrabbel was van vrouwe Katsa van de Middluns, en de regelmatige, krachtige letters waren van prins Po van Lienid, Skyes jongere broer en de tweede ongehuwde zoon van Ror, die Bitterblauw net zomin als echtgenoot zou willen hebben als Skye. Het idee alleen al was afgrijselijk en lachwekkend tegelijk.

Ze installeerde zich in een hoekje van de bank en begon met Po's brief. Acht jaar geleden was Po zijn gezichtsvermogen kwijtgeraakt. Hij kon geen woorden op papier lezen, want hoewel het deel van zijn Gave dat hem in staat stelde de fysieke wereld om hem heen aan te voelen veel aspecten van zijn blindheid compenseerde, had hij moeite met het aanvoelen van verschillen op een vlakke ondergrond en kon hij geen kleuren onderscheiden. Hij schreef met grote letters, met een scherp stuk grafiet, omdat grafiet makkelijker te hanteren was dan inkt, en hij gebruikte een liniaal als hulpmiddel omdat hij niet kon zien waar hij schreef. Hij gebruikte ook een klein setje losse houten letters om hem te helpen herinneren hoe zijn eigen letters eruit moesten zien.

Op dit moment, zo schreef hij, bevond hij zich in het noorden, in het koninkrijk Nander, om onrust te stoken. Bitterblauw pakte de andere brief en las dat Katsa, die een ongeëvenaard vechter was en de Gave van overleving bezat, haar tijd had verdeeld tussen de koninkrijken Estill, Sunder en Wester, waar ook zij onrust stookte. Daar hielden ze zich dus mee bezig, die twee Begaafden, samen met een kleine groep vrienden: ze waren overal flink onrust aan het stoken – omkoping, afpersing, sabotage, georganiseerd oproer – en dat allemaal om een eind te ma-

ken aan het walgelijke gedrag van de meest corrupte koningen op aarde. 'Koning Drowden van Nander gooit zijn edelmannen willekeurig in een cel en stelt hen terecht, omdat hij weet dat een aantal van hen hem ontrouw is, maar hij niet zeker weet wie,' schreef Po. 'We gaan ze uit het gevang bevrijden. Giddon en ik hebben burgers geleerd te vechten. Er is een revolutie op handen, nicht.'

Beide brieven eindigden hetzelfde. Po en Katsa hadden elkaar in geen maanden gezien, en geen van hen had Bitterblauw sinds ruim een jaar ontmoet. Beiden waren van plan om naar Bitterblauw toe te komen zodra hun werk dat toeliet, en zouden dan zo lang mogelijk blijven.

Bitterblauw was zo blij dat ze zich tot een balletje oprolde en een volle minuut het kussen knuffelde.

Aan de andere kant van de kamer was het Vos gelukt om helemaal tot boven aan het hoge raam te klimmen, waarbij ze zich met één hand en beide voeten tegen het kozijn in evenwicht hield. Zo boende ze verwoed over haar eigen weerspiegeling, totdat het glas glansde als een spiegel. In haar blauwe broekrok paste Vos goed bij haar omgeving, want Bitterblauws zitkamer was blauw, van het tapijt tot aan de blauwe, met goud versierde muren en het plafond, dat middernachtelijk blauw was en met gouden en scharlakenrode sterren was versierd. De koninklijke kroon lag altijd op een blauwfluwelen kussen in dit vertrek, behalve wanneer Bitterblauw hem droeg. Een wandkleed met een prachtig hemelsblauw paard met groene ogen bedekte de geheime deur die ooit toegang had geboden tot Lecks vertrekken beneden, voordat er mensen waren gekomen die iets hadden gedaan om de trap ontoegankelijk te maken.

Vos was een Begaafde, met één bleekgrijs oog en één donkergrijs oog, en ze was adembenemend mooi, bijna koninklijk, met haar rode haar en krachtige gelaatstrekken. Ze had een vreemde Gave: onbevreesdheid. Maar het was geen onbevreesdheid die gepaard ging met roekeloosheid; het was slechts het ontbreken van dat onaangename gevoel dat angst heet; Vos had in

feite wat Bitterblauw interpreteerde als een bijna wiskundige vaardigheid om lichamelijke gevolgen te berekenen. Vos wist beter dan ieder ander wat er hoogstwaarschijnlijk zou gebeuren als ze zou uitglijden en uit het raam zou vallen. Het was die wetenschap die maakte dat ze altijd voorzichtig was, in plaats van angst te voelen.

Bitterblauw vond dat ze haar Gave verspilde als kasteelbediende, maar in het Monsea na Leck waren Begaafden geen eigendom van de koningen; het stond hun vrij om te werken voor wie ze maar wilden. En Vos leek het leuk te vinden om vreemde klusjes op de noordelijke verdiepingen van het kasteel te doen – hoewel Helda weleens had voorgesteld om haar als spion te gebruiken.

‘Woon je in het kasteel, Vos?’ vroeg Bitterblauw.

‘Nee, majesteit,’ antwoordde Vos vanaf haar hoge plek. ‘Ik woon in het oosten van de stad.’

‘Je houdt er vreemde werktijden op na, nietwaar?’

‘Dat bevalt me uitstekend, majesteit,’ antwoordde Vos. ‘Soms werk ik de hele nacht door.’

‘Hoe kom je het kasteel in en uit op zulke vreemde tijden? Maakt de Deurgarde het je weleens moeilijk?’

‘Nou, naar buiten gaan is nooit een probleem; ze laten iedereen naar buiten gaan, majesteit. Maar om 's avonds via het poorthuis naar binnen te komen laat ik een armband zien die Helda me heeft gegeven, en om voorbij de Lienid te komen die voor uw deur de wacht houdt, laat ik de armband opnieuw zien en geef ik het wachtwoord.’

‘Het wachtwoord?’

‘Dat verandert elke dag, majesteit.’

‘En hoe kom jij steeds aan het nieuwe wachtwoord?’

‘Helda verstopt het ergens voor ons, elke dag van de week op een andere plek, majesteit.’

‘O? Wat is vandaag het wachtwoord?’

‘Chocoladepannenkoek, majesteit,’ zei Vos.

Bitterblauw ging op haar rug op de bank liggen om daar eens

goed over na te denken. Elke ochtend bij het ontbijt vroeg Helda Bitterblauw om een woord of een paar woorden te noemen die konden dienen als sleutelwoord voor de berichten in geheim-schrift die ze elkaar die dag hoogstwaarschijnlijk zouden toe-spelen. Gisterochtend had Bitterblauw het woord chocolade-pannenkoek gekozen. 'Wat was het wachtwoord gisteren, Vos?'

'Gezouten karamel,' zei Vos.

En dat waren de sleutelwoorden die Bitterblauw twee dagen geleden had gekozen. 'Wat een heerlijke wachtwoorden,' zei Bitterblauw afwezig terwijl zich een idee vormde in haar hoofd.

'Ja, ik krijg altijd honger van Helda's wachtwoorden,' zei Vos.

Over de leuning van Bitterblauws bank hing een diepblauwe cape, in dezelfde kleur als de bank, ongetwijfeld van Vos. Bitterblauw had haar al eerder dat soort eenvoudige kleding zien dragen. De cape was veel onopvallender dan haar eigen mantels.

'Weet jij hoe vaak er een wisseling van de deurwacht plaatsvindt?' vroeg Bitterblauw aan Vos.

'Elk uur op het hele uur, majesteit,' antwoordde Fox.

'Elk uur! Dat is erg vaak.'

'Ja, majesteit,' antwoordde Vos. 'Ik neem aan dat er weinig continuïteit is in wat ze zien.'

Vos stond weer op de grond, met haar rug naar de koningin toe over een emmer met sop gebogen.

Bitterblauw pakte de cape, propte hem onder haar arm en glipte de kamer uit.

Bitterblauw had al eerder 's avonds spionnen haar kamer zien betreden, met hun gezicht verborgen onder kappen, gebocheld, onherkenbaar, totdat ze hun vermommen afdeden. Haar Lienidse Deurgarde, een geschenk van koning Ror, bewaakte de hoofdingang van het kasteel en de ingang van Bitterblauws woonvertrekken, en dat deden ze uiterst discreet. Ze waren niet verplicht om vragen van wie dan ook te beantwoorden, behalve van Bitterblauw en Helda, zelfs niet van de Monseaanse Garde, die het officiële leger en de politie van het koninkrijk vormde.

Dat gaf Bitterblauws spionnen de vrijheid om te komen en te gaan zonder dat hun aanwezigheid door haar regering werd opgemerkt. Het was een kleine voorzorg van Ror, om Bitterblauws privacy te beschermen. Ror had eenzelfde regeling voor zichzelf getroffen in Lienid.

De armband vormde geen probleem, want de armband die Helda haar spionnen gaf, was een eenvoudig leren bandje met daaraan een replica van een ring die Ashen had gedragen. Het ontwerp was duidelijk Lienids: goud, ingelegd met kleine, glinsterende, diepgrijze steentjes. Elke ring die een Lienid droeg, vertegenwoordigde een bepaald familielid, en dit was de ring die Ashen voor Bitterblauw had gedragen. Bitterblauw bezat het origineel. Ze bewaarde hem in haar moeders houten dekenkist in de slaapkamer, waarin ook Ashens andere ringen zaten.

Het greep haar op een vreemde manier aan om die ring om haar pols te binden. Haar moeder had hem haar vaak laten zien, en uitgelegd dat ze de stenen had gekozen omdat ze de kleur van Bitterblauws ogen hadden. Bitterblauw drukte haar pols tegen haar lichaam. Ze vroeg zich af wat haar moeder zou vinden van wat ze van plan was te doen.

Nou, ja. Mama en ik zijn trouwens ook een keer het kasteel uit geslopen. Maar niet via deze weg; door het raam. En daar had ze alle reden toe. Ze probeerde me van hem te redden.

En ze hééft me ook gered. Ze stuurde mij vooruit en bleef zelf achter om te sterven.

Mama, ik weet niet precies waarom ik doe wat ik nu ga doen. Er ontbreekt iets, begrijpt u? Stapels papieren op mijn werktafel in mijn toren, dag in dag uit. Er moet toch meer zijn dan dat? U begrijpt het wel, hè?

Wegsluipen was een vorm van bedrog. Hetzelfde gold voor vermommen. Vlak na middernacht, gekleed in een donkere broek en met Vos' cape om, sloop de koningin haar woonvertrekken uit, en stapte een wereld binnen van verhalen en leugens.

Ze had de bruggen nog nooit van zo dichtbij gezien. Ondanks haar rondreizen in het verleden was Bitterblauw nog nooit in de straten van de oostelijke stad geweest; ze kende de bruggen alleen vanaf haar hoge toren, vanuit de lucht, zonder zelfs maar zeker te weten of ze wel echt waren. Nu, terwijl Bitterblauw aan de voet van de Gevleugelde Brug stond, liet ze haar vingers over een naad glijden waar stukjes koud marmer op elkaar aansloten en samen de reusachtige funderingen vormden.

Ze had iemands aandacht getrokken. 'Jij daar, doorlopen,' zei een norse man die naar buiten was gekomen uit een van de vuilwitte stenen gebouwen die tussen de pilaren van de brug ingeklemd lagen. Hij gooide een emmer leeg in de goot. 'We willen hier geen mafketels.'

Dat klonk nogal onaardig tegen iemand wier enige misdaad het aanraken van een brug was, maar Bitterblauw liep gehoorzaam door om geen onnodige aandacht te trekken. Er liepen op dit tijdstip vreselijk veel mensen door de straten. Ze maakten haar stuk voor stuk aan het schrikken. Ze ontweek hen zoveel ze kon en trok haar kap ver over haar gezicht, blij dat ze zo klein was.

Hoge, smalle gebouwen bogen zich naar elkaar toe, verdrongen elkaar, en boden zo nu en dan een glimp van de rivier die ertussen lag. Op elk kruispunt liepen straten in verschillende richtingen, die de mogelijkheden verveelvoudigden. Ze besloot voorlopig binnen het zicht van de rivier te blijven, uit angst dat ze anders zou verdwalen. Maar het was moeilijk om niet een van de straten in te slaan die afbogen of zich in het donker uitstrekten, met de belofte van geheimen.

De rivier bracht haar naar de volgende kolos op haar lijstje: de Monsterbrug. Bitterblauw nam nu meer bijzonderheden in zich op en durfde zelfs naar gezichten van mensen te gluren. Sommige stonden afwezig en gehaast, of uitgeput en vol pijn, andere leeg en uitdrukingsloos. De gebouwen, de meeste van wit steen, sommige van hout, werden allemaal overspoeld met geel licht en rezen op in schaduwen, en imponeerden haar, hoe naargeestig en vervallen ze ook leken.

Een misstap deed haar op die vreemde verhalenplek onder de Monsterbrug belanden, hoewel Leck ook een rol speelde. Toen ze een zijsprongetje een smal steegje in maakte om een paar grote, logge mannen te ontwijken, kwam ze in het nauw omdat de mannen dezelfde steeg insloegen. Ze had zich natuurlijk langs hen kunnen wringen om er weer uit te komen, maar niet zonder de aandacht op zichzelf te vestigen, dus schuifelde ze door alsof ze precies wist waar ze heen ging. Helaas liep de steeg plotseling dood bij een deur in een stenen muur, bewaakt door een man en een vrouw.

‘Nou?’ zei de man toen ze verward bleef stilstaan. ‘Wat wordt het? Binnen of buiten?’

‘Ik wou net weggaan,’ fluisterde Bitterblauw.

‘Goed,’ zei de man. ‘Wegwezen dan.’

Toen ze zich omdraaide om te gehoorzamen, hadden de mannen die haar volgden haar bereikt en liepen voorbij. De deur ging open om hen toe te laten, en werd weer gesloten, om vervolgens weer open te gaan om een vrolijk groepje jonge mensen naar buiten te laten. Achter de deur klonk een stem: een diep, schor gerommel, onverstaanbaar, maar welluidend, het soort stem dat ze bij een knoestige oude boom zou verwachten als die zou kunnen praten. Hij had de toon van iemand die een verhaal vertelde.

En toen zei de stem een woord dat ze verstond: Leck.

‘Binnen,’ zei ze in een krankzinnige opwelling tegen de man. Hij haalde zijn schouders op alsof het hem niets kon schelen, als ze maar ergens heen ging.

En dus volgde Bitterblauw Lecks naam naar haar eerste verhalenlokaal.

Het was een soort kroeg, met zware houten tafels en stoelen, en een toog, verlicht door honderden lampen en afgeladen met mannen en vrouwen, staand, zittend, rondschuifelend, eenvoudig gekleed, drinkend uit kroezen. Bitterblauws opluchting dat ze alleen maar een kroeg was binnengelopen was zo voelbaar dat ze er de rillingen van kreeg.

Alle aandacht in het vertrek was gericht op een man die op de bar stond en een verhaal vertelde. Hij had een pokdalige huid en een onregelmatig gezicht, dat terwijl hij vertelde op de een of andere manier echter prachtig werd. Bitterblauw herkende het verhaal dat hij vertelde, maar ze vertrouwde het niet onmiddellijk; niet omdat er iets in het verhaal niet klopte, maar omdat de man één donker oog had en één oog dat bleekblauw glansde. Wat was zijn Gave? Een prachtige spreekstem? Of zat er iets geheimzinnigers achter, iets wat dit hele vertrek in zijn ban hield?

Snel vermenigvuldigde Bitterblauw 457 met 228, alleen om erachter te komen hoe het daarna aanvoelde. Het kostte haar maar een minuutje. 104.196. En geen gevoel van leegheid of mist rond de getallen; geen gevoel dat haar mentale greep op de getallen op enigerlei manier sterker was dan haar mentale greep op iets anders. Het was niet meer dan een prachtige stem.

Drukte bij de deur had Bitterblauw ertoe gedwongen regelrecht naar de toog te schuifelen. Plotseling stond er een vrouw voor haar, die haar vroeg wat ze wilde drinken. Bitterblauw dacht snel na over wat iemand zou willen drinken, want het was waarschijnlijk niet gebruikelijk om niets te nemen. 'Cider,' zei ze. O, maar er was een probleem, want de vrouw zou ongetwijfeld geld willen hebben voor de cider. De laatste keer dat Bitterblauw geld bij zich had gehad was... Ze kon het zich niet herinneren. Een koningin had geen geld nodig.

Naast haar aan de toog liet een man een harde boer. Hij was aan het rommelen met wat muntjes die voor hem lagen en die hij met zijn lompe vingers niet kon oprapen. Impulsief legde Bitterblauw haar arm op de toog, zodat haar wijde mouw twee van de muntjes bedekte die het dichtst bij haar lagen. Toen liet ze de vingers van haar andere hand onder haar mouw door glijden, griste de muntjes weg en klemde haar vuist eromheen. Een tel later zaten de munten in haar zak en rustte haar lege hand onschuldig op de toog. Toen ze om zich heen keek, in een poging nonchalant over te komen, ving ze de blik van een jongeman die haar met een nauwelijks zichtbaar glimlachje aanstaarde. Hij leunde op een deel van de toog dat een rechte hoek vormde met het deel waar zij aan zat, en vanwaar hij uitstekend zicht had op haar, haar burens en, zo nam ze aan, haar overtredingen.

Ze wendde haar blik af en negeerde zijn glimlach. Toen de barvrouw de cider bracht, gooide Bitterblauw haar munten op de toog, op het lot vertrouwend dat het voldoende zou zijn. De vrouw pakte de munten op en legde er een kleinere munt voor in de plaats. Bitterblauw pakte de munt en de kroes, en glipte bij de toog vandaan, naar een hoek achter in de gelagkamer, waar meer schaduwen waren, het uitzicht beter was en minder mensen haar konden zien.

Nu kon ze zich ontspannen en naar het verhaal luisteren. Het was een verhaal dat ze al vele malen had gehoord en zelf ook had verteld. Het was het verhaal – waar gebeurd – over hoe haar vader als jongen naar het hof van Monsea was gekomen. Hij was een bedelaar geweest, met een ooglapje voor, die niets losliet over wie hij was of waar hij vandaan kwam. Hij had de koning en koningin ingepalmd met grote verhalen die hij verzong, verhalen over een land waar de dieren felgekleurd waren en de gebouwen zo hoog en breed als bergen, en waar grootse legers uit rotsen oprezen. Niemand had geweten wie zijn ouders waren, of waarom hij een ooglapje droeg, of waarom hij zulke verhalen vertelde, maar hij werd alom geliefd. De koning en koningin, die

kinderloos waren, hadden hem opgenomen als hun eigen zoon. Toen Leck zestien werd, benoemde de koning, die verder geen familie had, Leck tot zijn enige erfgenaam.

Dagen later werden de koning en koningin dood gevonden, gestorven aan een geheimzinnige ziekte, en niemand aan het hof had de behoefte om daar meer achter te zoeken. De raads-
mannen van de oude koning wierpen zich in de rivier, want Leck kon mensen dat soort dingen laten doen – of hen zelf de rivier in duwen en de getuigen daarna vertellen dat ze iets anders hadden gezien dan ze hadden gezien. Zelfmoord in plaats van moord. Lecks vijfendertigjarige bewind van geestelijke vernietiging was begonnen.

Bitterblauw had dat verhaal eerder gehoord als een verklaring. Ze had het nog nooit horen vertellen als een echt verhaál, waarin de oude koning en koningin tot leven kwamen als eenzaam en zachtaardig, vol liefde voor een jongen. De verhalenverteller beschreef Leck gedeeltelijk zoals hij was geweest, en gedeeltelijk, zoals Bitterblauw uit ervaring wist, zoals hij niet was geweest. Hij was geen man geweest met een gemene lach en een sluwe blik die zichzelf schurkachtig in de handen wreef zoals de verhalenverteller zei. Hij was een veel eenvoudiger mens geweest. Hij had eenvoudiger gepraat, eenvoudiger gereageerd, en gewelddadigheden gepleegd met een eenvoudige, uitdrukingsloze nauwkeurigheid. Hij had zonder enige ophef alles gedaan wat hij moest doen om de dingen te laten verlopen zoals hij het wilde.

Mijn vader, dacht Bitterblauw. Toen stak ze haar hand in de zak waarin de munt zat, plotseling beschaamd omdat ze had gestolen. En bedacht dat ook haar cape gestolen was. *Ik neem ook wat ik wil. Heb ik dat van hem geërfd?*

De jonge man die wist dat ze een dief was, was een afleidende aanwezigheid. Hij leek geen zin te hebben om stil te blijven staan en was voortdurend in beweging. Hij glipte langs mensen, die opzijschuifelden om hem door te laten. Hij was makkelijk te volgen, want hij was een van de opvallendste mensen in het vertrek, Lienid en niet-Lienid tegelijkertijd.

De Lienid waren bijna zonder uitzondering een donkerharig volk met grijze ogen, een aantrekkelijke mond en golvend haar, zoals Skye en Po, en goud in hun oren en aan hun vingers, zowel mannen als vrouwen, zowel adel als burgers. Bitterblauw had Ashens donkere haren en grijze ogen geërfd en, hoewel het bij haar minder opviel, iets van de gelaatstreken en de houding van de Lienid. Ze zag er in elk geval meer uit als een Lienid dan die vent.

Zijn haar was bruin als nat zand, aan de puntjes bijna tot wit verbleekt door de zon, en zijn huid zat vol sproeten. Zijn gelaatstreken, hoewel niet onaantrekkelijk, waren niet bepaald Lienids, maar de gouden knopjes in zijn oren en de ringen aan zijn vingers waren dat weer wel. Zijn ogen hadden een verbluffende, ongebruikelijke paarse kleur, zodat iedereen in één oogopslag kon zien dat hij niet zomaar iemand was. En wanneer je eenmaal aan die tegenstrijdigheden gewend raakte, zou je uiteraard zien dat het paars twee verschillende tinten had. Hij was een Begaafde. En een Lienid, maar hij was niet als Lienid geboren.

Bitterblauw vroeg zich af wat zijn Gave was.

Toen, terwijl hij langs een man glipte die met grote teugen uit zijn kroes dronk, zag Bitterblauw hem diep in de zak van de man grijpen en er iets uit halen wat hij onder zijn arm stopte, bijna sneller dan Bitterblauw kon geloven. Toen hij zijn blik op sloeg en toevallig de hare ving, zag hij dat ze had gezien wat hij deed. Deze keer lag er geen geamuseerdheid in de blik die hij haar toewierp. Alleen kilte, een zekere onbeschaamdheid, en een lichte dreiging in zijn opgetrokken wenkbrauwen.

Hij keerde haar de rug toe en begaf zich naar de deur, waar hij een hand op de schouder van een jonge man met slap donker haar legde – blijkbaar een vriend van hem, want het tweetal vertrok samen. Ze kreeg het opeens in haar hoofd om te kijken waar ze heen gingen. Ze liet haar cider op tafel achter en volgde hen, maar toen ze de steeg in stapte, waren ze verdwenen.

Ze had geen idee hoe laat het was, dus keerde ze terug naar

het kasteel, maar niet zonder even bij het begin van de ophaalbrug te blijven stilstaan. Ze had hier één keer eerder gestaan, bijna acht jaar geleden. Haar voeten herinnerden het zich, en wilden dat ze naar het westen van de stad ging, de kant die ze die avond met haar moeder op was gegaan; haar voeten wilden de rivier naar het westen volgen tot ze de stad verder achter zich hadden gelaten, door de valleien naar de vlakte voor het bos. Bitterblauw wilde op de plek staan waar vader mama in de rug had geschoten, haar vanaf zijn paard had neergeschoten, terwijl mama probeerde weg te rennen. Bitterblauw had het niet gezien. Ze had zich in het bos verscholen, zoals mama haar had opgedragen. Maar Po en Katsa hadden het wel gezien. Soms beschreef Po het haar zacht, terwijl hij haar handen vasthield. Ze had het zich zo vaak voorgesteld dat het aanvoelde als een herinnering, maar dat was het niet. Ze was er niet bij geweest, ze had niet geschreeuwd zoals ze het zich voorstelde. Ze was niet voor de pijl gesprongen, en ze had mama niet net op tijd weggeduwd, of een mes gegooid en hem net op tijd gedood.

Een klok, die twee uur sloeg, haalde Bitterblauw uit haar gedachten. In het westen lag niets voor haar dan een lange, zware wandeling, en herinneringen die zelfs vanaf deze afstand pijnlijk waren. Ze dwong zichzelf de ophaalbrug over te lopen.

In bed, uitgeput en gapend, begreep ze in eerste instantie niet waarom ze niet in slaap viel. Toen voelde ze het: de straten vol mensen, de schaduwen van gebouwen en bruggen, het geluid van de verhalen en de smaak van cider; de angst waarvan alles wat ze had gedaan doordrongen was geweest. Haar lichaam bruiste van het leven van de middernachtelijke stad.